

د افغانستان اسلامي امارت - امارت اسلامي افغانستان
د ټولګټو وزارت - وزارت فواید عامه
د پلان او پالیسي ریاست
د پالیسي او استراتیژۍ آمریت

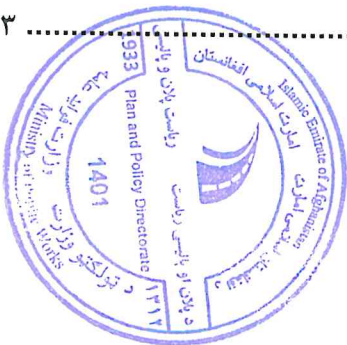
پالیسي داخلي وزارت فواید عامه

سال : ۱۴۴۵ هـ ق

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	معرفی و پس منظر:
۲	دیدگاه:
۳	ماموریت:
۳	اهداف:
۳	ساحه تطبیق
۳	چالش‌ها و محدودیت در بخش سرک
۵	تدابیر و تفصیل پالیسی
۵	پلانگذاری
۶	سروری
۷	دیزاین
۷	چک تخنیکی دیزاین پروژه‌های سرک
۷	تدارکات
۷	تطبیق و مدیریت پروژه
۸	ارزیابی و تسلیمی پروژه
۹	حفظ و مراقبت سرک
۱۳	ظرفیت سازی پرسونل فنی و تخنیکی
۱۳	نظارت و ارزیابی امور ساختمان و حفظ و مراقبت سرک‌ها
۱۳	تفتیش، بررسی و بازرسی امور ساختمانی و حفظ و مراقبت سرک‌ها
۱۳	نتایج متوقعه:

بسم الله الرحمن الرحيم

معرفی و پس منظر

پدیده ترانسپورت و ترانزیت انسان‌ها و کالاهای تجارتي، یکی از عوامل بسیار مهمی است که در هر عصر و در هر محدوده مکانی و زمانی، در رشد و شگوفایی اقتصاد کشورها و ایجاد رفاه اجتماعی مردم در جوامع مختلف، رول عمده بی را بازی کرده و نقش تعیین کننده داشته است.

جهت انکشاف اقتصادی، صنعتی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی هر کشور موجودیت سرک‌های خوب بسیار موثر می‌باشد، چنانچه انتقالات معمولاً توسط سرک‌ها، خطوط آهن، راه‌های بحری خطوط هوایی صورت می‌گیرد.

از اینکه افغانستان محاط به خشکه است و موقعیت جغرافیایی افغانستان قسمی است که پیوند دهنده کشورها و مناطق مختلف آسیا می‌باشد، احیا و انکشاف سیستم‌های ترانسپورتی زمینی می‌تواند نقش مهمی را در رشد و توسعه اقتصادی در کشور عزیز ما ایفا نماید، بنابراین جهت انجام این امور وزارت فواید عامه بر اساس فرمان (۳۵۷۳) مورخ ۲۷ عقرب و فرمان (۲۹۰۱) ۳۰ عقرب سال ۱۳۱۲ حکومت وقت تشکیل گردید.

در گذشته وزارت فواید عامه اعمار و حفظ و مراقبت سرک‌ها و شاهراه‌ها را از ظرفیت داخلی خود(قوای کار و منابع در ریاست حفظ و مراقبت) استفاده می‌نمود که مشمول تشکیلات وزارت فواید عامه بودند، بخش نظامی قوای کار در روشنائی قوانین نافذه وقت ایجاد گردیده بود، با وجود اینکه این شیوه مدیریت زیربنای ترانسپورتی در آن زمان دارای موثریت و کارائی بهتر بود، در اثر سالیان متمادی تجهیزات و امکانات قوای کار بطور کامل از بین رفت، و به مرور زمان تشکیل آن نیز از ساختار تشکیلاتی وزارت فواید عامه حذف گردید. که در طی بیست سال گذشته رشد سکتور خصوصی در بخش ساختمان زیربنایها و از طرف دیگر ازدیاد حجم کاری و تعداد پروژه‌های سرکسازي و از جانب هم کمبود امکانات ماشینری و تجهیزات عصری ساختمانی، تصمیم بر آن شد که پیشبرد امور ساختمانی توسط وزارت و شرکت‌های خصوصی صورت گیرد.

درعین حال قبلا اقدامات موثری در راستای امور زیربنای ترانسپورتی پیرامون اعمار و احیای مجدد سرک‌های منطقوی (سرک حلقوی، سرک‌های متصل به ممالک همسایه)، سرک‌های ولایتی و شاهراه‌های ملی رویدست

گرفته است، همچنان از طریق برنامه ملی راه سازی روستائی وزارت فواید عامه نیز پیرامون اعمار و باز سازی سرک‌های اسفالتی، جغلی و پل‌ها کارهای چشمگیری در سطح کشور انجام شده است.

قابل ذکر است که وزارت فواید عامه از آغاز کار حکومت موقت تا سال ۱۳۹۶ ساختمان خطوط آهن را نیز بر عهده داشت، اما به اساس فرمان شماره ۴۳ مورخ ۵/۱۱/۱۳۹۷ و به تاسی از فقره ۱۳ ماده ۶۴ قانون اساسی همان وقت کشور، اداره خط آهن از بدنه‌ی وزارت فواید عامه مجزا گردید و اکنون با در نظر داشت منابع اقتصادی کشور و با رعایت قوانین نافذه صرفاً امور اعمار، توسعه و حفظ و مراقبت سرک‌ها در سطح کشور توسط وزارت فواید عامه و یا از طریق شرکت‌های خصوصی تحت نظارت وزارت فواید عامه به پیش برده می‌شود. که در حدود (۲۸۰۰۰) کیلومتر سرک تحت قیمومیت وزارت فواید عامه بوده که از جمله در حدود (۷۵۰۰) کیلومتر سرک اسفالتی و متباقی آن شامل سرک‌های کانکریتی، جغلی و خاکی می‌باشد.

این وزارت بعد از فتح امارت اسلامی افغانستان با استفاده از امکانات بودجودی ملی توانسته است در سطح کشور (۵۲۷) کیلومتر سرک را سروی، (۲۰۹) کیلومتر سرک، (۶۳۶) متر پل و (۱۴۵۰) متر دیوار استنادی را سروی اساسی و دیزاین نماید، همچنان به تعداد (۱۳۳) پروژه ترمیماتی را پیرامون حفظ و مراقبت سرک‌های کشور تطبیق نموده است. بر علاوه کار بازسازی شاهراه کابل - کندهار و سالنگ‌ها به طول مجموعی (۷۸۱) کیلومتر در حال جریان می‌باشد.

دیدگاه:

۱. ایجاد، توسعه و حفظ زیربنای ترانسپورتنی که انکشاف اقتصادی، صحت، معارف و رفاه مردم افغانستان را به شکل موثر در پی داشته باشد؛
۲. داشتن یک سیستم پایدار و موثر سرک که تسهیلات سیر و انتقالات را به صورت موثر، مطمئن و مصئون برای مردم و اموال مساعد سازد؛
۳. ایجاد یک وزارت مدرن که عهده دار مسئولیت‌های چون پلانگذاری، ایجاد و مورد تطبیق قرار دادن ستندرها، ایجاد پالیسی‌ها، نظارت و مدیریت سرک‌های افغانستان و حفظ و مراقبت آن باشد.

ماموریت:

تأمین سرمایه گذاری پایدار در سکتور ترانسپورتی (سرک) و انکشاف متداوم یک شبکه مصئون و موثر ترانسپورتی که پیوسته ارتباط ترانسپورتی را در تمام افغانستان با مقاصد بیرونی و با کشورهای همسایه در منطقه بهبود می بخشد.

اهداف:

۱. تنظیم وظایف و انسجام فعالیت‌های وزارت فواید عامه در عرصه‌های احداث، حفظ و مراقبت و توسعه سرک جهت انکشاف اقتصادی و اجتماعی در سطح کشور؛
۲. فراهم نمودن زمینه انکشاف سرک‌های ملی و منطقوی؛
۳. تنظیم رهبری فعالیت‌های وزارت فواید عامه جهت بهبود روند کاری؛
۴. تقویت شفافیت و حساب‌دهی در عرصه ارایه خدمات زیربنای ترانسپورتی (سرک).

ساحه تطبیق:

این پالیسی در سطح وزارت فواید عامه بشمول واحدهای مرکزی و ولایتی قابل تطبیق می‌باشد.

چالش‌ها و محدودیت‌ها در بخش سرک

افغانستان از جمله کشورهایی است که محاط به خشکه بوده و دسترسی به خط السیر بحری نداشته و اکثر معاملات تجاری و اقتصادی از طریق ترانسپورتی زمینی (سرک) صورت می‌گیرد، سطح استفاده از خط السیر هوایی نیز دچار محدودیت بوده و با توجه به مشکلات اقتصادی و عدم رشد سکتور هوایی کمتر مورد استفاده می‌باشد.

هنوز خطوط سرک در تمام کشور بطور کامل وصل نگردیده و تعدادی از سرک‌ها بطور اسفالتی و کانکریتی اعمار نشده است، عدم موجودیت سرک‌های پخته در بسیاری از ولایات کشور باشندگان آنرا به مشکلات عدیده یی در زمینه مواجهه نموده است، کمبود سرک بصورت طبیعی سیر رشد اجتماعی و اقتصادی را بطی ساخته و روال عادی یک زندگی سالم را از ساکنان شهرهای افغانستان سلب نموده است.

کمبود سرک‌های اساسی باعث گردیده است تا هزینه انتقالات بالا بوده و غیراقتصادی می‌باشد، نبود سرک در کنار سایر مشکلات بطور مضاعف میتواند مردم عزیز ما را در سایر عرصه‌ها متاثر بسازد، در اثر کمبود سرک‌ها مریشان

به اسرع وقت به کلینیک ها و مراکز صحتی نمی‌رسند، تعاملات اجتماعی به وقت و زمان معین آن مورد اجرا قرار نمی‌گیرند و در مجموع پروسه‌های تعلیمی، اجتماعی، اقتصادی، جغرافیایی و فرهنگی در نبود سرک‌های اساسی آسیب پذیر می‌گردد. پس باید فرش طوری دیزاین گردد تا در مقابل عوامل جوی و شدت ترافیک مقاومت داشته و ثابت ماند و هم قیمت حفظ و مراقبت را در این سرک‌ها به حد اقل برساند.

بناء نوع ساختمان فرش سرک تاثیر مستقیم در مقابل وضع جوی یا شرایط اقلیمی داشته و هم چنین رفت و آمد استفاده کننده‌گان را تامین نموده و قیمت کرایه و حفظ و مراقبت را پائین می‌آورد.

وزارت فواید عامه در چوکات تشکیلات امارت اسلامی افغانستان به عنوان اداره مسئول در عرصه نیاز سنجی، طرح و دیزاین، توسعه و حفظ و مراقبت شبکه سرک‌های افغانستان برای رسیدن به اهداف استراتژیک خویش چالش‌های ذیل را پیشرو دارد:

۱. عدم دسترسی بخشی از مردم به سرک‌های اساسی؛

۲. امکانات ضعیف مصئونیتی پیرامون سرک‌ها؛

۳. محدودیت در میکانیزم تضمین کیفیت سرک‌ها؛

۴. محدودیت های بودجوی و ابزاری برای اعمار و امور حفظ و مراقبت سرک‌ها؛

۵. کمبود امکانات در ارائه خدمات؛

۶. استحکامیت ضعیف سرک‌ها؛

۷. ظرفیت پایین شرکت‌های خصوصی؛

۸. کمبود در امور کادر مسلکی؛

۹. سهم گیری ضعیف مردم نسبت پروسه حفظ و مراقبت سرک‌ها.

وزارت فواید عامه بمنظور رفع چالش‌های فوق‌الذکر تدابیر و راه‌حل‌های را که در ادامه مطالعه می‌نمایید در نظر می‌گیرد.

تدابیر و تفصیل پالیسی:

بطور کلی سرک سازی یکی از پروژه‌های ساختمانی بسیار مهم است، زیرا در پروژه‌های سرک سازی حتی کوچکترین جزئیات نیز در نظر گرفته می‌شود، ازاینکه یک پروژه ساختمانی مطابق به معیارهای انجینیری اعمار گردد، تمام امور آن باید مطابق اصول عمده و اساسی یعنی پلانگذاری، سروی و دیزاین، مدیریت و در نهایت حفظ و مراقبت صورت گیرد تا در نهایت امر، ساخت و ساز آن به موفقیت ختم شود.

وزارت فواید عامه پیرامون تطبیق و حفظ و مراقبت پروژه های سرک ؛ امور مربوط را در مراحل مختلف که در ذیل شرح داده میشود انجام می دهد.

۱. پلان گذاری

بدون شک برنامه ریزی را می توان یکی از مهم ترین لازمه های رسیدن به موفقیت دانست و نمی توان اهمیت والای آن را نادیده گرفت، پلان گذاری نخستین گام برای ساخت و ساز سرک های کشور و حفظ و مراقبت آن بوده که طبق تدابیر ذیل مورد اجرا قرار می گیرد:

الف - نیازسنجی پروژه ها

پروژه ها مطابق اهداف معینه وزارت فواید عامه و معیارهای از قبل تعیین شده و وفق خواست و ضرورت مردم محل از طریق ریاست های فواید عامه و ولایات مورد نیازسنجی قرار گرفته و لست آن با معلومات مفصل جهت اجراءات بعدی ترتیب می گردد.

ب - اولویت بندی پروژه ها

بخش مربوط با در نظر داشت ضرورت های اجتماعی و اقتصادی و با رعایت امکانات مالی، پروژه ها را اولویت بندی نموده و برای هر یک پروژه طرح پیشنهادی ترتیب و جهت دریافت بودجه به وزارت مالیه ارسال می نماید.

ج - انتخاب پروژه ها

وزارت مالیه از جمع پروژه های ارسالی بادر نظر داشت امکانات مالی یک تعداد پروژه ها را در هماهنگی وزارت فواید عامه و منظوری مقامات صالحه انتخاب و پس از اختصاص بودجه به پروژه های انتخاب شده جهت تطبیق به وزارت فواید عامه ارسال می دارد.

درعین حال وزارت در نظر دارد تا در هماهنگی با وزارت معادن پروسه یی را آغاز نماید که در بدل استفاده معقول از معادن، سرک های اساسی و شاهراه های کشور ساخته شود که کار پیرامون طرز العمل مشترک آن جریان دارد.

۲. سروی

سروی به حیث یک فن خیلی قدیمی در تثبیت حدود تقسیمات اراضی مورد استفاده قرار دارد، اما اهمیت روز افزون آن با پیشرفت تکنیک جز لاینفک همه رشته‌های انجیری گردیده است به طور مثال قبل از ساختمان سرک‌ها، پل‌ها، سیل‌برها، خطوط آهن، تعمیرات، بندها، تونل‌ها و غیره، سروی آن اهمیت بسزای داشته و بدون اجزای آن انجام امور فوق خیلی مشکل و حتی امکان ناپذیر می‌باشد.

وزارت فواید عامه بعد از انجام امور پلانگذاری کارهای سروی و دیزاین را آغاز می‌نماید که اولاً در اجرای امور سروی در سه بخش اقدامات ذیل صورت می‌گیرد:

الف. مطالعات امکان سنجی

- بعد از اعزام تیم امکان سنجی به ساحه، در صورتیکه پروژه در ساحه شهری باشد با نهاد های مربوط هماهنگی صورت گرفته، بعد از سروی مشاهداتی برای مسیر سرک تمام گزینه‌ها از نگاه اقتصادی، اجتماعی، محیط زیستی، فرهنگی، ترافیکی، تخنیکی، هایدرولولوژی ابتدائی و جیوتکنیکل ابتدائی مطالعه و یک گزینه مشخص برای سروی توپوگرافی معرفی می‌گردد؛
- در بعضی نقاط که در وریانت انتخاب شده تغییر مسیر متصور باشد، مطالعه و جنبه‌های مثبت و منفی آن از نگاه (تخنیکی، اجتماعی، محیط زیستی، ترافیکی و اقتصادی) مشخص گردیده، دو مسیر برای انجیر سرویر پیشنهاد می‌شود که سروی اساسی صورت گیرد و بعد از آن نظر به تخنیکی بودن و اقتصادی بودن یک مسیر انتخاب می‌گردد؛
- املاک دولتی و شخصی که در امتداد مسیر سرک موقعیت دارند موضوع استملاک آن مطابق مقرره استملاک پروژه‌های خطی - امتدادی تنظیم می‌گردد.

ب. سروی توپوگرافی: معلومات مورد ضرورت طبق لایحه وستندردهای انجیری جمع آوری و گزارش مرتبط تنظیم می‌گردد.

ج. سروی جیوتکنیکل: درین قسمت تحقیقات ساحوی و آزمایش های لابراتواری انجام یافته و گزارش مفصل تخنیکی همراه با نتایج مطلوب آن تنظیم می‌گردد.

۳. دیزاین

دیزاین پروژه یک بخش مهم دیگری از فعالیت‌های قبل از اعمار می‌باشد هرچند دیزاین بطور دقیق، درست و مطابق به معیارها و استانداردهای بین‌المللی طرح شود پروژه مورد نظر که ساختمان می‌گردد به همان اندازه با کیفیت می‌باشد.

بخش دیزاین وزارت فواید عامه پیرامون طرح و دیزاین نمودن پروژه‌های سرک و ساختمان‌های مصنوعی آن عواملی بسیار مهم و اساسی مانند: جریان ترافیک، مصئونیت، فرش سرک، ردآب، جیوتخنیک، محاسبات هایدرولیکی و هایدرولوجیکی و اثرات محیط زیستی را در نظر گرفته و با در نظر داشت معلومات و دیتای داده شده از طرف بخش سروی پروژه سرک‌ها و ساختمان‌های مصنوعی آن جامه عمل پوشانده و در روی نقشه می‌آورند.

۴. چک تخنیکی دیزاین پروژه‌های سرک

با در نظر داشت ضرورت‌های مبرم مردم و رشد اقتصادی کشور نیاز است که زیربنای ستنرد، مصون و اقتصادی طرح، دیزاین و اعمار گردد. به همین ملحوظ احتیاج به چک و بررسی اسناد دیزاین پروژه‌ها قبل از تطبیق آن دیده می‌شود که وزارت فواید عامه اهمیت موضوع را در نظر گرفته یک بخش چک تخنیکی دیزاین پروژه‌ها را ایجاد نموده است که دیزاین تمام پروژه‌ها را مطابق با استانداردهای بین‌المللی و معیارهای انجیری بطور همه جانبه چک می‌نماید.

۵. تدارکات

بعد از تکمیل شدن امور چک تخنیکی دیزاین، پروژه مورد نظر جهت قرار داد از طرف بخش تدارکات وزارت فواید عامه به اعلان داوطلبی رفته و مطابق به قانون و طرز العمل تدارکات اجراء صورت گرفته و پروژه به همان داوطلب داده می‌شود که قیمت مناسب و کمتری را پیشنهاد نماید و همچنان اهلیت و شایستگی اجرای پروژه را داشته باشد.

۶. تطبیق و مدیریت پروژه

بعد از قرارداد با شرکت قراردادی و آغاز کار پروژه مورد نظر در ساحه تمام امور مربوط به پروژه تحت کنترل و مدیریت وزارت فواید عامه اجراء می‌گردد که از ریاست‌های مربوطه (تضمین کیفیت پروژه‌ها، لابراتوارها و سروی و دیزاین) انجیران باتجربه جهت پیشبرد امور و مدیریت از پروژه مورد نظر توظیف می‌گردند که مدیر پروژه در

راس تیم موظف بوده ؛ فعالیت‌های اعضای تیم را هماهنگ نموده و از پیشرفت و مشکلات پروژه تحت کار گزارش
ارایه می‌نماید.

هریک از اعضای تیم موظف در ساحه وظایف خویش را به رهنمایی و تحت نظر مدیریت پروژه بطور ذیل انجام
می‌دهند:

- بخش لابراتوار: لابراتوار یک بخش مهم و اساسی دیگری است که موجودیت آن در پروژه‌های ساختمانی
بالاخص اعمار و احداث سرک‌ها ضروری پنداشته می‌شود. به همین منظور انجنیر بخش لابراتوار در پروژه
ساختمانی سرک تست‌های لازمی مواد را که در قرارداد از آن یادآوری گردیده است انجام می‌دهد و از
تست‌ها و آزمایشاتی که انجام می‌شود مطابق ستندردهای بین المللی و معیارهای انجنیری خود را متیقن
ساخته و اطمینان حاصل می‌نماید.

- بخش تضمین کیفیت: کنترل از یک پروژه موفق ساختمانی از اهمیت زیاد برخوردار است و باید پروژه با
تمام مراحل آن یعنی از امور ابتدایی گرفته تا دیزاین و تطبیق آن سازگار باشد. کنترل در جریان ساخت
و ساز پروژه از مصارف گزاف ترمیماتی بعد از ختم پروژه جلوگیری می‌کند. در پروژه‌های ساختمانی
کنترل از کیفیت یعنی اطمینان حاصل نمودن از انجام کارها مطابق پلان مشخصات و نیازمندی‌های لازمه
آن می‌باشد. بادر نظر داشت مبرمیت کنترل ، انجنیر بخش تضمین کیفیت پروژه‌ها از کیفیت کار پروژه
تضمین نموده و از انجام امور پروژه مطابق ستندردهای بین المللی و معیارهای انجنیری اطمینان حاصل
می‌نماید.

- بخش سروی و دیزاین : انجنیر بخش سروی و دیزاین امور جابجایی بنچ‌مارک‌ها، مسیر پروژه احجام کاری
پروژه و سایر موارد لازم را مشخص و اطمینان حاصل نموده و با مدیر پروژه شریک می‌نماید.

۷. ارزیابی و تسلیمی پروژه

بعد از تکمیل شدن امور ساختمانی پروژه، وزارت فواید عامه یک هیئت مختلط از ریاست‌های مربوطه را توظیف
نموده و به ولایتی که پروژه در آن تطبیق شده است عرض انجام امور ذیل اعزام می‌نماید.

- پس از ارزیابی همه جانبه امور، در صورتیکه کارهای انجام شده مطابق معیارهای تعیین شده باشد، پروژه
را تسلیم می‌شوند، در غیر آن از وضعیت پروژه گزارش تخنیکی ذریعه بنچ‌لست به شرکت قراردادی جهت
رفع نواقص ارایه میشود ؛

- یک هیئت مختلط جهت حصول اطمینان از رفع نواقص از طرف شرکت قراردادی مجدداً به ساحه مورد نظر اعزام نموده، در صورتیکه نواقص و مشکلات موجود رفع گردیده باشد، پروژه قابل تسلیم گیری ابتدائی می‌باشد، در غیر آن نواقص موجود دوباره طی پنچ‌لست به شرکت قراردادی ارائه می‌گردد؛
- بعد از تسلیمی دوره ابتدائی، پروژه شامل دوره گرنٹی گردیده که مدت آن طبق قرارداد در نظر گرفته شده و با سپری شدن دوره گرنٹی، در صورتیکه نواقص و مشکلات در پروژه مشاهده گردد، شرکت قراردادی مکلف است نواقص عایده را رفع نماید و اگر کدام مشکل در پروژه مشاهده نگردد، قابل تسلیمی نهائی می‌باشد؛
- بعد از تسلیمی نهائی پروژه، وظایف محوله ریاست مدیریت پروژه‌ها و شرکت قراردادی ختم گردیده و ادامه امور بعدی پروژه (حفظ و مراقبت) از طریق بخش حفظ و مراقبت سرک‌ها به فواید عامه ولایت مربوطه محول می‌گردد.

۸. حفظ و مراقبت سرک

ازاینکه سرک‌ها از جمله مهمترین سرمایه ملی به شمار می‌رود، برای ابقای این منافع، سرک‌ها باید توسط یک پروگرام خوب پلان شده حفظ و مراقبتی عملی گردد.

تاخیر در حفظ و مراقبت به مصارف گزاف خواهد انجامید، هرگاه نواقص سرک فوراً ترمیم گردد قیمت آن نسبتاً کم می‌باشد و اگر به نواقص آن توجه صورت نگیرد یک بخش مکمل سرک از کار خواهد افتاد که مستلزم بازسازی کامل به هزینه نهایتاً بیشتر قیمت حفظ و مراقبت خواهد بود.

وزارت فواید عامه برای انجام امور حفظ و مراقبت سرک‌های کشور فعالیت‌های ذیل را قابل اجرا قرار می‌دهد:

الف - حفظ و مراقبت جاری:

این نوع از حفظ و مراقبت شامل امور به مقیاس کوچک می‌باشد که هدف آن تامین مصئونیت عبور و مرور یومیه سرک‌های موجوده و جلوگیری از تخریب قبل از وقت سرک‌ها می‌باشد، این نوع حفظ و مراقبت کوتاه مدت و کم قیمت بوده و روزمره از طریق بخش حفظ و مراقبت و قدمه‌های ولایتی بدون ضیاع وقت و منابع تطبیق و تنظیم می‌گردد.

ب - حفظ و مراقبت دوره‌یی

حفظ و مراقبت دوره‌یی برای تمام سرک‌ها یک ضرورت مبرم و اساسی پنداشته میشود، سرک‌ها در اثر اقلیم متغیر، فکتور ترافیک و سیستم رد آب تخریب میگردد، بنابراین برنامه حفظ و مراقبتی در سرک‌های اسفالتی و جغلی طبق مدت زمانی معینه از جانب وزارت فواید عامه تنظیم می‌گردد.

ج - حفظ و مراقبت عاجل و اضطراری

حفظ و مراقبت عاجل شامل ترمیم عاجل که سرک‌ها در اثر باران‌های شدید، سیلاب‌های مدهش، لغزش زمین، زلزله، برف کوچ‌ها و غیره تخریب شده و ضرورت به ترمیم عاجل دارند جهت انجام چنین امور توسط قدمه‌های ولایتی، در صورت لزوم شرکت‌های خصوصی و درهماهنگی با ادارات زیربط (وزارت دفاع و اداره رسیدگی به حوادث) که از لحاظ ابزار و وسایل انجیرری تجهیز می‌باشند تحت اجرا قرار داده می‌شود.

د - حفظ و مراقبت زمستانی

در فصل زمستان نسبت سردی و برف‌باری‌های شدید اکثر راه‌های محلی مسدود می‌گردد، وزارت فواید عامه غرض باز نگهداشتن راه‌های مواصلاتی طی پلان منظم که در آن لست تمام پروژه‌های آسیب پذیر ذکر می‌گردد تهیه می‌نماید، وزارت فواید عامه عندالموقع با وسایط و ماشینری دست داشته و در صورت ضرورت با شرکت‌های خصوصی عقد قرار داد نموده و در مورد رفع مشکل اقدامات لازم صورت می‌گیرد.

ه - حفظ مصئونیت سرک

مصئونیت سرک تدابیری است که بمنظور کاهش تصادف و وسایط و جلوگیری از خطرات برای مسافری از جانب وزارت فواید عامه وضع می‌شود، معمولاً سه فاکتور (سرک، انسان و وسیله نقلیه) در میزان احتمال بروز تصادف نقش دارند. طراحی سرک‌ها طوری تنظیم می‌گردد که امکان تردد مصئون را فراهم کرده و انجیرری آن به گونه‌یی در نظر گرفته شده است که از بروز سانحه تا حد امکان جلوگیری می‌نماید. مصئونیت یکی از فکتورهای حیاتی زیربنایی است که در فعالیت‌های همچون رانندگی نقش بسیار ضروری را ایفا می‌نماید. بنا برای حفظ جان شهروندان و وقایه سرک از تخریب شدن پیش از موعد، وزارت فواید عامه، تدابیر مصئونیتی را طبق معیارهای موجود در قبال مسافری و سرک‌های کشور قرا ردیل تنظیم می‌نماید:

۱. ایجاد دیوارهای استنادی و کناره‌های سنگی در مسیر سرک مطابق دیزاین؛
۲. نصب گارد ریل و کناره‌های پل؛

۳. نصب میله های کانکریتی برای کتاره‌های سرک در ساحات ارتفاع کم؛
۴. بررسی وضعیت گابیون وال‌ها؛
۵. اتخاذ تدابیر برای سرازیر شدن مواد کوهی؛
۶. اصلاح درختان که در مسیرهای عمومی مانع دید می‌گردند؛
۷. نصب فنس و جال بخاطر سنگ ریزه؛ .
۸. خط اندازی سرک؛.
۹. نصب علایم و اشارات ترافیکی در مسیر شاهراه به منظور مصئونیت وسایط و عابرین؛
۱۰. ریفلکتورها برای سرک؛
۱۱. نصب آینه‌های محدب و مقعر؛
۱۲. در مسیر شاهراه ها ایجاد استراحتگاه‌ها .

و - رسیده‌گی به نقاط آسیب پذیر

کشور ما نظریه افزایش نفوس، نبود زیربناها با استانداردها و معیارهای بین المللی، پایین بودن میزان توسعه اقتصادی و اجتماعی، در برابر حوادث طبیعی و خطر آسیب پذیری قرار دارد. که همه ساله از اثر وقوع سیلاب‌ها، لغزش زمین، برف کوچ‌ها و غیره حوادث طبیعی خسارات مالی و جانی را شاهد بوده ایم که در این میان سرک‌ها و پل‌ها که سرمایه ملی کشور می‌باشد نیز به اندازه کافی تخریب گردیده است.

برعلاوه براین فیصدی بیشتر کتله‌های زمین در افغانستان در معرض خطر لغزش قرار دارند و علت معمول آن کوهستانی بودن اراضی و آسیب پذیر بودن نوعیت خاک است و دیگر برف‌کوچ‌ها که اکثر در مناطق کوهستانی واقع می‌شود که سبب خسارات زیاد برای ساختمان‌ها و مسدود شدن سرک‌ها می‌گردد و مردم به مشکلات زیاد مواجه می‌گردند.

همچنان نقاط آسیب پذیر مکان‌های است که در آن احتمال وقوع حوادث حتمی بوده و در سطح کشور به تعداد بیشتر از (۳۲۰) نقاط آسیب پذیر وجود دارد، بمنظور وقایه از تخریب بیشتر سرک‌ها رسیدگی به این امور از مکلفیت‌های وزارت فواید عامه بوده و در زمینه ساختار منظم بشری و ماشینری وجود دارد که بطور مستمر طبق پلان و معیارهای انجینیری عندالموقع به این نقاط رسیدگی بعمل می‌آید و در بعضی موارد به نسبت از دیاد حجم کاری جهت رسیده گی به نقاط آسیب پذیر و باز نمودن سرک‌ها به روی مسافرین و وسایط یا شرکت‌های خصوصی نیز قرارداد صورت می‌گیرد.

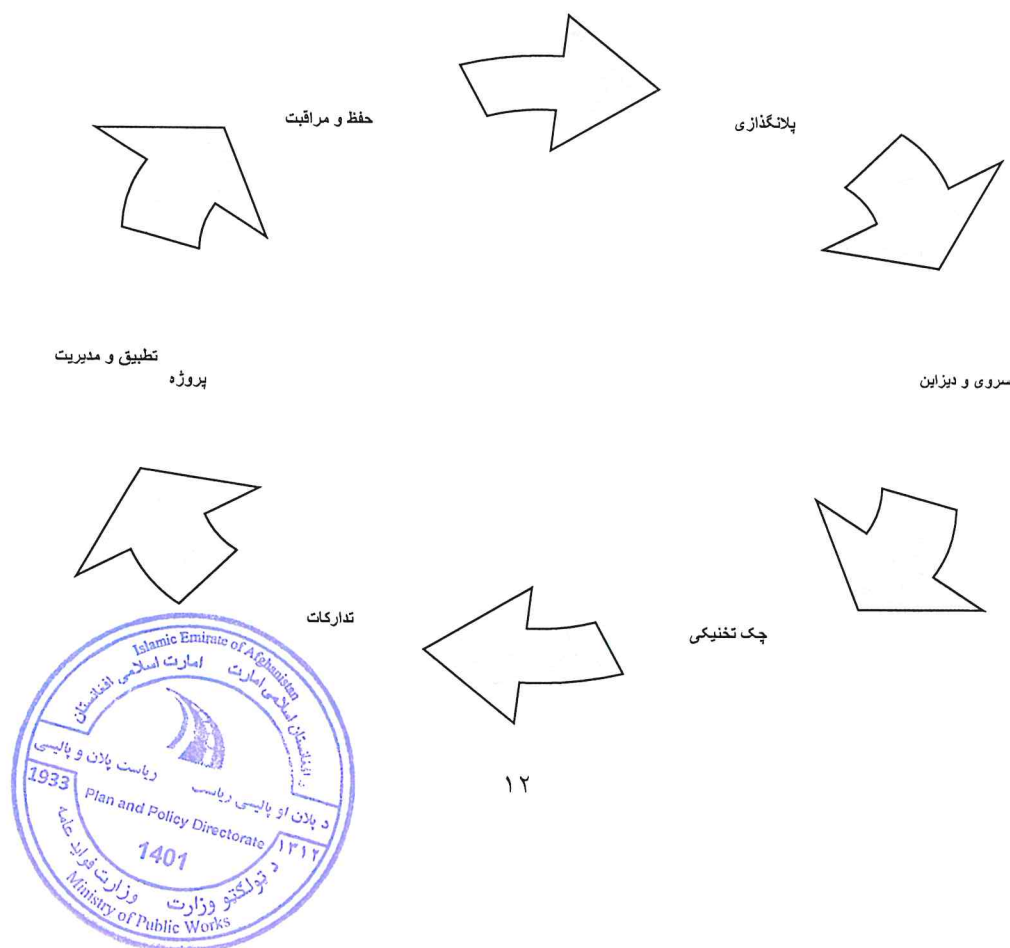

ز - تنظیم عواید از بابت ترازوها

یکی از عوامل برجسته که سبب تخریب زودهنگام سرک‌ها می‌گردد همانا وسایط باربری بلند تناژ می‌باشد، وزارت فواید عامه بمنظور جلوگیری از تخریب شدن سرک‌ها و وقایه آن، ترازوهای دیجیتلی را در نقاط معین جهت کنترل وسایط بلند تناژ نصب نموده است که فعلاً به طور مجموعی به تعداد ۷۶ پایه ترازو در شاهراه‌های کشور وجود دارد، که از جمله ۴۱ پایه آن فعال می‌باشد و غرض ترمیم باقیمانده آن اقدامات لازم صورت می‌گیرد. برعلاوه آن، در صورت بدسترس قرار دادن بودجه کافی و منظوری مقام صالحه، وزارت فواید عامه در پلان دارد تا ۱۷ پایه ترازوی دیگر را نیز در موقعیت‌های مختلف سرک‌های کشور غرض کنترل وسایط بلند تناژ نصب و عیار نماید تا از یکطرف از ویران شدن سرک‌ها جلوگیری شود و از طرف دیگر از عایدات بدست آمده از ترازوها در بودجه دولت اضافه خواهد شد.

وسایط بلندتناژ در ترازوهای مذکور بالواسطه کارکنان موظف وزارت فواید عامه وزن و کنترل گردیده وحق‌الوزن اخذ شده به حساب دولتی واریز می‌گردد، در صورت تخلف دربوران مویدات طبق مقررہ کنترل وسایط بلند تناژ تطبیق می‌گردد.

چارت اجرائی مراحل سرک سازی

۹. ظرفیت سازی پرسونل فنی و تخنیک

برای انجام امور ساخت و ساز سرک بطور با کیفیت ایجاب می‌نماید تا پرسونل تخنیک و مسکلی وزارت فواید عامه برنامه‌های ارتقای ظرفیت را فرا گیرند، بدین منظور در ساختار این اداره انستیتوت زیربنای ترانسپورتی عهده دار این مسولیت بوده و در هماهنگی با ساختارهای تحصیلی برنامه‌های موثر و مهمی را طبق پلان مرتبه تنظیم می‌نماید.

۱۰. نظارت و ارزیابی امور ساختمانی و حفظ و مراقبت سرک‌ها

نظارت و ارزیابی یک اصل مهم در راستای تامین شفافیت کارها و تنظیم موثر امور به حساب می‌آید، از آنجائیکه سرک از جمله سرمایه‌های ملی خیلی قیمت و با ارزش می‌باشد، ایجاب می‌نماید که تطبیق پروژه‌های سرک سازی در اوقات معین آن مورد نظارت و ارزیابی قرار گیرد، بدین منظور ساختار منظمی در وزارت فواید عامه موجود بوده که عندالموقع وعندالضرورت طبق پلان معین تمام بخش‌های پروژه‌های ساختمانی را مورد نظارت و ارزیابی قرار میدهد، سفارشات اصلاحی را به کارکنان مربوط شریک نموده و از وضعیت واقعی پروژه‌ها مقامات ذیصلاح را مطلع می‌سازد.

۱۱. تفتیش، بررسی و بازرسی امور ساختمانی و حفظ و مراقبت سرک‌ها

تفتیش و بررسی پلانی و حکمی طبق هدایت مقامات ذیصلاح پیرامون اسناد و اجراءات بخش‌های مالی، اداری، تدارکاتی و پروژه‌ی واحدهای مرکزی و ولایتی وزارت فواید عامه به منظور تشخیص دقیق مشکلات، چالش‌ها، تخلفات، تخطی‌ها، اجراءات غیر قانونی و سایر موارد نقض قوانین، رهنمایی بعمل آمده، سفارشات و ابراز نظر اصلاحی ارایه می‌گردد.

نتایج متوقعه

ازینکه سرک‌ها بعنوان سرمایه مهم ملی مطرح می‌باشد، پروسه‌های اعمار و حفظ و مراقبت آن با نهایت دقت صورت می‌گیرد، انجیران مسلکی و کارکنان فنی وزارت فواید عامه با رعایت ستندهای تخنیک و اصول مربوط این امور را با دقت انجام می‌دهند.

نسبت دلایل مالی هنوز تمام سرک‌های مورد ضرورت کشور ساخته نشده و مردم ازین ناخیزه دچار مشکلات می‌باشند، از آنجائیکه سرک عامل مهم رشد اقتصادی و اجتماعی بحساب می‌آید، وزارت فواید عامه در نظر دارد تا

تا با در نظر داشت امکانات مالی کشور سرک‌های مهم و ضروری را اعمار نموده و از آن بخوبی حفظ و مراقبت می‌نماید. بطور مشخص تطبیق پالیسی هذا نتایج ذیل را در قبال دارد:

- ۱- سرک‌های ضروری و مهم کشور با در نظر داشت امکانات مالی کشور اعمار و ساختمان می‌گردد؛
- ۲- سرک‌های اعمار شده وفق ستندردهای ملی و بین‌المللی مورد حفظ و مراقبت قرار می‌گیرد؛
- ۳- با رعایت مسیر این پالیسی از ضیاع منابع و اتلاف وقت در عرصه‌های سرک سازی جلوگیری بعمل می‌آید؛
- ۴- کارکنان و انجیران مربوط وزارت ظرفیت سازی گردیده و در زمینه ماهر سازی کارکنان تدابیر حرفوی اتخاذ می‌گردد؛
- ۵- کار و ساختمان پروژه‌های سرک سازی از لحاظ کمی و کیفی تضمین می‌گردد؛
- ۶- معیارهای مصئونیت سرک وضع و از رعایت این معیارها نظارت بعمل می‌آید؛
- ۷- از تخریب پیش از موقع سرک‌های کشور از طریق برنامه‌های حفظ و مراقبت جلوگیری بعمل می‌آید؛
- ۸- همکاری مردم و تمویل کننده‌ها در راستای ساخت و ساز سرک مساعد می‌گردد.

ترتیب:

محمد داود نیازی
متخصص پالیسی

حامد حبیب
متخصص استراتیژی

سید صالح صالح
آمر پالیسی و استراتیژی

تایید:

عزت الله بختیار
نماینده ریاست دفتر

مفتی محمد شریف
نماینده ریاست دعوت و ارشاد

پوهنمل ذبیح الله رسولی
رئیس انستیتوت
زیر بناهای ترانسپورتی

فضل الرحمن فضلی
رئیس پلان و پالیسی

منظور است:

الحاج مولوی محمد عیسی ثانی

سرپرست وزارت فواید عامه

